GAZETA POŁUDNIOWO - PRUSKA.

Nro. 89.

w Sobotę dnia 7. Listopada 1795.

z Warszawy d. 31. Paźdz.

Wyszły tu z druku Ordynacye sądu nayważszego appellacyinego pierwszey i drugiey izby, z ktorych iednę dziś kładniem, w następuiącey osnowie. Ordynacya Sądu Nayważszego Appellacyinego Pierwszey Izby.

Sąd naywyższy appellacyiny pierwszey izby. Gdy przez rezolucyą władzy rządowey dnia 18. mca Września roku bieżącego nastąpioną, sąd ninieyszy stanowiącą dla zachowania porządku w administrowaniu sprawiedliwości, ułożenie Ordynacyi iest przepisane; Zaczym po wykonaniu przez JW. Lasockiego Woiewody Ciechanowskiego Prezesa, tudzież przez WW. Alexandra Nowickiego, Jana Woronicza Kanonikow Warszawskich, Marcina Chrząnowskiego Chorążego Ziemi Warsz. Floryana Drewnowskiego Stolnika Ziemi Łomżyńskiey i Stanisława Klickiego Cześnika Ziemi Rożańs. Assessorow sądu swego przysięgi na tę rotę: „Ja N. przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy Swiętey Jedynemu, iż w zasiadaniu na sądzie appellacyinym pierwszey izby, podług prawa pisanego i dowodow stron, wykonywaiąc toż prawo, a nie podług upodobania oneż tłumacząc, maiąc samego Boga przed oczyma, sprawiedliwie sądzić, stron rozprawy i sporow pilnie słuchać będę, bez żadnego względu na bogatego i ubogiego, przyiaciela i nieprzyiaciela, obywatela i przychodnia, przyiaźnią, ani też nienawiścią, łaską ani nadgrodą, promocyą lub obietnicą, groźbą ani instancyą, ustną lub listowną od kogożkolwiek uczynioną uwodzi się nie dam, i aby sprawiedliwość zwłoki nie cierpiała, odrzucaiąc wszelkie wyszukane wybiegi na przewłokę i opoźnienie sprawiedliwości dążące, starać się będę, podarunkow iakichkolwiek, i od kogożkolwiek mnie samemu, lub przez subordynowane osoby, tak teraz w przeciągu funkcyi, iako i po skończoney, z przyczyny teyże obiecanych nie wezmę; Sekretu izby w żaden sposob nie wydam, praktyk wszelkich w każdych sprawach czynić, i z kimkolwiek, ani rady dawać nie będę, ale podług przepisow prawa, sprawować się i zachowywać starać się będę, tak mi Panie Boże dopomoż, i niewinna Syna iego Męka." Następuiące czyni urządzenie:

1) Pozwy i przypozwy, do tego sądu wydawane bydź maią pod imieniem Nayiaś. Imperatorowey Wszech Rossyi; czas takowym pozwom od zeznania w aktach Ziemi lub Powiatu, gdzie dobra strony pozwaney leżą właściwych, czterotygodniowy; zaś przypozwom, aby tylko w iedneyże sprawie wydanym, dwu tygodniowy oznacza się, takowe pozwy i przypozwy, nietylko na blankietach pod pieczęcią sądu swego, wyraz Orła i napis: *Pieczęć Sądu Appellacyinego Izby Pierwszey* — maiącą, ale też Ziemskich względnie dobr i maiątku pozwanego użytych, na papierze stęplowanym, ceny grosza srebrnego wydane, i przez stronę lub piszącego, stosownie do prawa podpisane, legalnemi będą.

2) Regestra następuiące stanowią się: *Pierwszy*: Regestr *Illationum*, o wyznaczeniu sądu w sprawach sukcessyinych, albo działowych, gdy w dobrach, albo więcey Ziemiach lub Woiewodztwach leżą-ktoreby oznaczenia sądu potrzebowały; Do tego Regestru wpisy, nieznayduiąc bynaymniey sprawy pryncypalney, tylko o samo oznaczenie sądu dla sprawy w iedney Iurysdykcyi rozsądzic się nie mogącey, czynione bydź maią. Z ktorego sąd appellacyiny, pod żadnym pozorem nie będzie mocen wchodzić w rozpoznanie sprawy, ani przepisywać żadney reguły do sądzenia pod nieważnością dekretu. *Drugi* Regestr ogolny,

względem wszyſtkich Woiewodztw, Ziem, i Powiatow, pod rządem teraźnieyszym zoſtaiących, w ktorym wszelkie sprawy prawne i pretensyine z appellacyi od sądow Ziemſkich, i dawniey Grodzkich, oraz innych wszelkich Iuryzdykcyi (ktorych dobra pod rozpoznanie trybunałow prawem poddane zoſtały, dopuszczoney, lub drogą prozekucyi przechodzące, mieścić ſię będą. *Trzeci* Regeſtr *Compoſiti Judicii*, do ktorego sprawy z odwołania ſię od sądow dopiero wyszczegulnionych, dopuszczonego, lub przez prozekucye wytoczone, iako to: o dzieſięciny wszelkiey natury z dobr Ziemſkich i duchownych, do Kościołow należące, o procenta od wyderkaffow na dobrach ziemſkich i duchownych, rozciągaiące ſię, *de Anno gratiae*, o teſtamenta i spadki po duchownych, bez rozrządzenia maiątku szczegulnie duchownego umieraiących, o przeyście z Religii Katolickiey do inney Religii w artykule IV. Praw kardynalnych umieszczone, o depaktacyą przez duchownych gdyby ta była popełniona, lub też w sprawach zdarzonego gwałtu, uderzenia, ranienia, albo zabicia, na osobie duchowney uſkutkowanego, i na wzaiem należeć maią. *Czwarty* Regeſtr ogulny spraw uczynkowych, do ktorego sprawy same tylko uczynkowe z sprawami prawnemi połączenia nie maiące, drogą dopuszczoney appellacyi, lub przez prozekucye przychodzące, tudzież sprawy o gwałtowne wypędzenie z dobr, i odięcie poſſeſſyi, także przez prozekucye do tegoż regeſtru należeć będą. *Piąty* Regeſtr *Directi Mandati*, w ktorym sprawy nawet z roku danego, lub z propozycyi o gwałcenie bespieczeńſtwa sądu i osob do niego należących, także sprawy więźniow i inne kryminalne, lub kryminalnym sposobem popierane, mieścić ſię, i za rezolucyą sądu wpisywane bydź maią. *Szoſty* Regeſtr *Executionum*. Do ktorego sprawy z dekretow przed prawem seymu Grodzieńſkiego w trybunałach zapadłych, a dotąd nieuſkutecznionych, o nakazanie exekucyi za poprzedzaiącym na cztery tygodnie wydaniem pozwu, po wyiściu tymże pozwom czasu dwu tygodniowego wpisywane bydź powinny.

3) Czas brania regeſtrow powyższych do sądzenia naſtępuiący oznacza ſię. *1mo.* Regeſtr *Directi mandati* brany będzie każdego dnia, przy zaczęciu sądow, ieżeli sprawa z innego regeſtru nie ieſt rozpoczeta. *2do.* Regeſtr ogulny do spraw prawnych i pretensyinych wołany będzie, do sądzenia każdego tygodnia w Poniedziałek, Wtorek, i Srzodę. *3tio.* Regeſtr ogulny spraw uczynkowych we Czwartek. *4to.* Regeſtr *Illationum* w Piątek. *5to.* Regeſtr *Executionum* w Sobotę. Gdyby zaś z regeſtru *Illationum* i *Executionum* brakło wpisow do rezolucyi, na ten czas regeſtr ogulny spraw prawnych w Piątek, a uczynkowych w Sobotę do sądzenia wzięty zoſtanie. *6to.* Regeſtr *Compoſiti Judicii* w każdym mieſiącu, od dnia 20. do dnia 26. *incluſive* przez dni sześć do sądzenia wołany będzie, ieżeliby zaś takowego rodzaiu sprawy czasu wyżey oznaczonego nie zabrały, na ten czas w zbywaiącym do sądzenia, regeſtr ogulny prawny i uczynkowy koleyno dniami brany bydź ma.

4to. W sprawach, w ktorych po urządzeniu JW. rządzcy dnia 18. mca Września roku bieżącego wyszłym, sąd nieinieyszy ſtanowiącym, odeſłanie od sądow ziemſkich, lub dopuszczenie odwołania wyraźnie do sądu appellacyinego pierwszey izby naſtąpiło: wpisy bez przypozwow, aby tylko czas dwu tygodniowy dekretom upłynął, natychmiaſt do regeſtrow przyzwoitych względnie gatunku spraw przyimowane bydź mogą; do sądzenia iednak nie prędzey, iak w dwa tygodnie od daty potwierdzenia nineyszey Ordynacyi sprawy takowe wołane zoſtaną; Przyimuiący wpisy, dzień mieſiąc, i rok, ktorego wpis podany przyimuie, w regeſtrach wszyſtkich na dole zaraz po ſkończeniu wpisu zapisywać ieſt obowiązany. W sprawach, w ktorych od czasu rozpoczęcia sądow ziemſkich za uniwersałem JW. rządcy, aż do dnia 18. mca Września roku tego dopuszczone zoſtały odwołania, lub odeſłania, przypozwy na dwa tygodnie przed przypadnieniem sprawy wydane, i wpisy nie prędzey iak w tygodni dwa po zeznaniu przypozwu czynione bydź maią. Co zaś do spraw dawnieyszych drogą appellacyi, lub przez prozekucye do trybunałow wytoczonych, w tych wszyſtkich pozwy na tygodni cztery wydawane, a wpisy nieprędzey iak w tygodni dwa po zeznaniu pozwu czynione bydź powinny; W sprawach nakoniec odtąd z dopuszczonych odwołań, i odeſłania od sądow ziemſkich do rezolucyi sądu swego przychodzić maiących, termin dwutygodniowy do ſtawienia ſtronom w komparicyą dekretu wchodzącym oznacza ſię, i czas do czynienia wpisu nie prędzey, iak w dwa tygodnie od aktu dekretu determinuie ſię.

5) Wpisy wszelkie maią bydź przyimowane w regeſtra oprawne, w ktorych karty będą poli-

czone, zanumerowane, i przez JW. Prezesa sądu swego z wyrażeniem wielości kart na końcu podpisane; na iedney stronie karty numerowaney, ieden tylko wpis zrobiony bydź powinien, do uczynienia ktorego, ma bydź od strony oddany dekret, zachowanie terminu zawieraiący, lub Extrakt relacyi wydanego pozwu, z ktorego nie prędzey wpis przyięty bydź może, aż onemu czas wyżey oznaczony upłynie: W wpisach ma bydź wyrażony powod i pozwany, a gdy więcey osob w pozwach lub dekrecie umieszczonych znaydować się będzie, wszystkie wpisane bydź powinny, także treść sprawy pozwem obiętey.

6) Do utrzymania Sentencyonarza nominowany będzie przez JW. Prezesa, ieden z JWW. assessorow swieckich, ktory natychmiast po decyzyi stosownie do zdań iednomyślności, lub większości w każdey sprawie decydowaney sentencyą ułoży, przeczytaną i iednomyślnie lub większością zdań przyiętą w sentencyonarz wpisze, wpisaną zaś wszyscy decyduiący niewychodząc z izby sądowey, w sentancyonarzu podpiszą, gdyby zaś nominowany do utrzymania sentencyonarza JW. assessor zachorował, lub dla interessow własnych z tego mieysca wyiechał, JW. Prezes lub w iego niebytności pierwszy z porządku JW. assessor swiecki, innego na iego mieysce nominować będzie; a w takowy sentencyonarz nietylko kompacycya stron w każdey sprawie, ale i przytomność zasiadaiących JWW. assessorow, czas zaczęcia sessyi sądowey, i przybycia na sessyą każdego z JWW. assessorow zapisywany bydź ma. Rownie do trzymania regestrow spraw do sądzenia wołanych, i w nich zapisywania aktu codziennego, oraz krotkiego zanotowania dekretu, iaki z pod ktorego wpisu zapadł, nominowany będzie przez JW. Prezesa ieden z JWW. assessorow.

7) JW. rządca kraiu tego, gdy zechce w sądzie ninieyszym prezydować będzie, w czasie ktorego prezydowania decyzye spraw przy nim samym, a informacye i opinie przy JWW. assessorach zostawaią. Sentencyą więc przez JW. rządcę wydaną, trzymaiący sentencyonarz stosownie do iego decyzyi ułożyć, i w sentencyonarz do podpisu JW. rządcy wpisać obligowany będzie.

8) Dekretał sądowy utrzymywany bydź ma przez W. Pisarza sądu swego, zważaiąc iednak nieodstępność pracy iego przy sądzie w pisywaniu dekretow, i rezolucyi sądowych, Ur. Regent w inferowaniu tych wszystkich dekretow i rezolucyi do protokułow mieysce iego zastąpić iest winien; także w przypadku choroby W. Pisarza, lub legalney przyczyny oddalenia się, rownie Ur. Regent mieysce iego we wszystkich obowiązkach zastąpi.

9) Tenże dekretał sądowy na końcu każdego miesiąca JW. Prezes i assessorowie podpisywać będą, i takowego podpisu odmowić żaden nie iest mocen.

10) Względem dekretow kondyktowych, czyli zgodnie między stronami umowionych, prawo seymu Grodzieńskiego zupełnie zachowane bydź ma.

11) Sessye sądowe z rana o godzinie 9. *praecise* zaczynać się, i nie dłużey iak do godziny drugiey z południa trwać maią, chyba żeby rozpoczęte wotowanie, albo ułożenie, lub wpisywanie sentencyi dłuższego czasu wymagało; w czasie zaś po obiednim sessye sądowe odbywane nie będą.

12) Dni niedzielne i święta uroczyste wolne będą od sessyi, tudzież przed świętami Bożego Narodzenia dni cztery, i po świętach tyleż, zaś przed Wielkanocą, od Soboty przed Niedzielą Kwietną, do Poniedziałku po Niedzieli przewodnia zwaney, także miesiące Sierpień i Wrzesień na spoczynek dla sądzących naznaczaią się.

13) W niebytności, lub w spoźnionym przybyciu na sessyą sądową JW. Prezesa, pierwszy z kolei JW. assessor swiecki mieysce iego zastąpi, zdarzoną rowność zdań JW. Prezyduiący rozwięzywać będzie, podpisuiąc zaś sentencyą, w ktorey rozwiązaną została rowność zdań przy podpisie doda — Jako Prezes i rowność zdań w tey sprawie rozwięzuiący. —

14) Do sądzenia wszelkich spraw przed tym trybunałem należnych, komplet z osob 5. składać się będzie. JWW. assessorowie duchowni na regestrze tylko *Compositi Judicii*, rownie z Swieckiemi do tegoż kompletu liczeni bydź maią.

15) Gdy nad komplet powyższy dwoch tylko JWW. assessorow swieckich pozostaie, przeto żaden JW. assessor bez wyraźnego na piśmie pozwolenia sądu, z tego mieysca wyieżdzać i oddalać się, urzędowania zaś swoiego bez wiadomości i zezwolenia JW. Rządcy zrzekać się i od niego odstępować nie może; w czasie sądzenia regestru *Compositi Judicii*, ieżeli obydwa JWW. assessorowie duchowni będą przytomni, trzema tylko osobom, a w czasie innych regestrow, iedney szczegulnie osobie sądowey swieckiey dane być może do wy-

ſzdu pozwolenie, aby dla przypadku ſłabości zdrowia, ieden z JWW. aſſeſſorow swieckich nad komplet w mieyscu sądow znaydował się; wyieżdzaiący za pozwoleniem sądu JW. aſſeſſor, pensyi do dnia powrotu w pozwoleniu oznaczonego nie traci, bawiący zaś nad czas zamierzony dni trzy, pensyą tygodniową, a opoźniaiący powrot swoy tygodniem, pensyą miesięczną, także nie powracaiący na mieysce sądow po czasie zamierzonym aż w miesiąc, pensyą kwartalną utraci, wyiąwszy przypadek choroby, ktory podług przepisu prawa dowieść powinien. Rownie bawiący w mieyscu sądow JW. aſſeſſor, a nie będący na seſſyi sądowey w podobneyże progreſſyi pensyą utracać bądzie, ktora między przytomnych JWW. aſſeſſorow dzielona być ma, a gdyby z przyczyny odmowionego przybycia iego na seſſyą sądową, komplet był zerwany, takowy *ab activitate* odsądzony zoſtanie.

16) Przed godziną wyżey do rozpoczęcia sądow oznaczoną, ani też po czasie do ſkończenia tychże sądow determinowanym, żadnych wpisow przywoływać i spraw rozpoczynać nie będzie wolno, w każdym zaś czasie wpisow przedżwoniać i przewoływać.

17) Spraw przedtym sądom zadwornym aſſeſſorſkim, kommiſſyi ſkarbowey, edukacyiney, policyi, i referendaryi przynależnych, wywoływać do tego sądu nie wolno będzie pod karami w prawie opisanemi, do takowego sądu żadna sprawa *ex Cruda citatione* (oprocz spraw o zgwałcone bespieczenſtwo sądu i osob sądowych) wprowadzana i pryimowana byc nie może, a sądy ziemſkie w sprawach w ktorych prawo odwołania dozwala, nie gdzie indziey appellacyi, iak tylko do sądu naywyższego appellacyinego pierwszey izby dopuszczać maią.

18) JWW. Aſſeſſorowie w czaſie wprowadzenia sprawy, a tym bardziey decydowania na swoich mieyscach zoſtawać powinni, nikogo w czaſie uſtępu do izby wpuszczać nie będzie ſię godziło, ani też od zaczętey sprawy odchodzić, sekretu izby wydawać, i od decyzyi sprawy unikać, w czaſie uſtępu nikt więcey, procz W. Pisarza i Ur. Regenta w izbie sądowey znaydować ſię nie ma.

19) Oppozycya iednego z JWW. Aſſeſſorow przy sentencyi ferowaney, i ordynacyi regeſtrow iak naymocniey waruie ſię.

20) Adiudicata żadne na rzecz sądu przysądzane nie będą, lecz wszelkie ukarania, iakie prawem seymu Grodzinſkiego są przeznaczone, do ſkrzynki determinowane będą, ktore Ur. Inſtygator odbierać, z nich w dniu oſtatnim każdego Mieſiąca przed dwiema JWW. Aſſeſſorami z sądu swego delegowanemi, i osobą od Adminiſtracyi ſkarbu publicznego wyznaczoną, kalkulować ſię, i co po wytrąceniu expensy na papier, lak, piora, atrament, świece protokuły, regeſtra sądowe, i wyrznięcie pieczęci pozoſtanie, to ſtosownie do zalecenia JWW. delegowanych do kaſſy generalney ſkarbu publicznego za kwitem oddawać powinien będzie.

21) Zaden z JWW. Aſſeſſorow w czaſie Urzędowania swoiego ceſſyi na summy w kweſtyi będące, o ktore sprawa w sądzie ninieyszym toczy ſię, nabywać nie ma, pod niewaznością. Wchodzący *ex Gravamine* w sprawę, zaraz po przywołaniu wpisu z izby sądowey wyiść powinien, i w niey nie znaydować ſię dotąd, poki dekret przeczytany nie będzie, za ten zaś czas nieprzytomności swoiey na seſſyach pensyi utracać nie będzie, także spraw własnych, rodzicow swoich, zony, braci rodzonych niedzielnych, z fortuny nie dzielney wynikaiących, dzieci własnych, paſierbow, zięciow, ſierot, ktorych ieſt opiekunem, i spraw, w ktorych ewikacya do niego ściąga ſię, bez wyraźnego poddania ſię ſtrony w tym sądzie, w czaſie swoiego urzędowania, popierać nie może, pozwany zaś do innego sądu w sprawach sobie intentowanych, odpowiadać ieſt winien, i swoie powodztwo tamże popierać ieſt mocen, Exekucya iednak dekretu w sprawie nie uprzywileiowaney zapadłego, ieżeliby appelacya od niego dopuszczona nie była, do czasu ſkończenia Urzędowania wſtrzymana być powinna, wyiąwszy dekretą przed czasem Urzędowania zapadłe. Sprawy zaś o zgwałcone bespieczeńſtwo JWW. Aſſeſſorow w czaſie ich Urzędowania, bez poddania ſię ſtrony w sądzie ninieyszym popierane być mogą.

22) Zaden JW. Aſſeſſor w czaſie swoiego Urzędowania obowiązku Urzędu wykonawczego przyimować, ani dawniey przyiętego dopełniać nie może, pod nieważnością dzieła; każdy zaś powadze sądu przyzwoitą zachowa; dla czego bywanie u pacyentow w czaſie sprawy na ucztach, śniadaniach, obiadach, i wieczorach, tudzież gry hazardowne, oraz przyimowanie liſtow inſtancyonalnych, osobom do ſkładu sądowego należącym, nie będą wolne, pod karami w prawach przepisanemi.

23) Sprawa zaczęta braniem inney, chociażby pod pozorem ugody, przerywaną być nie może

i sąd od ukończenia oney odstępować nie będzie mocen.

24) Ieden dekret oczewisty w tym sądzie otrzymany, konczyć będzie sprawę. Dla czego nikomu od dekretow tego sądu odwoływać się, ani sądowi odwołanie konnotować, oraz pozwow w kancellaryach wszelkich o podniesienie nie będzie się godziło przyimować.

25) Dwa dekreta zaoczne z sobą zgodne, po przewiedzioney prawem i dostateczney konwikcyi zapadłe, też samę moc i powagę mieć będą, co i dekret oczewisty, takowe dekreta wzruszaiący, które prawem seymu Grodzieńskiego podpadać, i wydatki wszelkie po takowych dekretach łożone, nadgradzać ma. Exekucya zaś tychże dekretow, sposobem w prawie dopiero wspomnionym przepisanym, następować będzie.

(*Reszta w Nrze następuiącym.*)

z Wiednia d. 21. Paźdz.

Przybycie Francuza pewnego od dni kilku stało się powodem wieści rozrzuconey, iakoby kommissarz z Paryża nadiechał z propozycyami pokoiu: — Wydało się, iż to był Hrabia pewien kawaler orderu S. Ludwika, ktoren prosto z Vendée przybył z doniesieniem zapewne dworowi naszemu o stanie rzeczy w tamtey cząstce kraiu Francuzkiego. — Już podobno wyiechał do Werony.

Resztę niewolnikow Francuzkich w Węgrzech osadzonych, wysłano na d. 5. z Temeswaru w liczbie 690. po nad Ren, dla zamiany za Austryakow: — Jnnych w Serwii, i Sklawonii znayduiących się Francuzow wysyłaią także.

Twierdzą, iż Carowa Rossyiska niezważaiąc nac odmowienie sobie raz iuż przez portę nastąpione, powtorzyć ieszcze kazała żądanie swe aby wyłącznie dla samych tylko okrętow pod flagą Rossyiską będących, trzy porta Tureckie na Archipelagu pozwolone były.

Naynowsze listy z Konstantynopola donoszą, iż coraz większe okazuie się podobieństwo do bliskiego zerwania związku z Moskwą. — Niedawno iak Reis-Effendi miał z tłomaczem Legacyi Rossyiskiey rozmowę w nieumiarkowanych wyrazach: tak się tym obraził Poseł Moskiewski, iż oświadczył, niechcieć się dopoty z Ministerium Tureckim w nic wdać, dopoki zadosyć czynności za to nie zyska. — Swieżo także W. Sułtan kazał dać znać sławnemu z swych talentow i ducha woiennego, bywszemu Jussuf Baszy iż go wkrotce do ważnych bardzo czynności potrzebować będzie.

P. Verninac Posłowi Francuzkiemu w Konstantynopolu osobliwszy zdarzył się przypadek: — Nieznana z imienia i z znaczenia osoba, przybrana w kokardę troykolorową, życzyła sobie osobiście w sekretną z nim wniść rozmowę mieniąc się bydź Polakiem, iednym z członkow rady w czasie rewolucyi ostatniey. — Przezorny na wszystko Francuz w osobie przytomnego znagła zmyśloną dostrzegł obcą postać, i kazał oszusta z wiedzą rządu w pałacu Francuzkim osadzić w areszcie: tu dopiero uwięziony napisał list do P. Verninac przyznaiąc się, iż iest moskiewskim kommissarzem woyskowym: — Ciekawość iest wielka, iak się ta rzeczy zakończy. — Badanie tey taiemnicy oddaie się własney uwadze publiczności: — Wniosek zdaie się bydź łatwy, iaki cel był tego zmyslenia się? ... .

z Höchst d. 18. Paźdz.

Jedne po drugiey odbieramy codzien wiadomości o postępowaniu Austryakow. — Połk Arcy-Xiążęcia Karola; regimenta de Berchini, Saxe i Carneville składaią teraz korpus obserwacyine o milę od Cassel. — Ma być pewno, ze porwano generałowi Francuskiemu le Grand kassę woyskową z znaczną summą pieniędzy. — Generałowie Austryacy kazali rozdać każdemu z swoich zołnierzy po butelce wina, i funt białego chleba. — Garnizon Moguncki ma wynosić tylko 5000 ludzi; bardzo wolno odpowiada na miotany ogien z strony oblegaiących. — Woysko Francuskie zostaiące przed Manheimem pod kommendą generała Pichegru, przeniosło swoię kwaterę głowną do Langenhandel powiędzy Landau i Lauterbourg.

z Kolonii d. 21. Paźdz.

Stoiący tutay most, na d. 21. w wieczor zebrano, nazaiutrz przeszła ostatnia straż przez most pływaiący. Przed ustąpieniem z Deutz, porozbiiali Francuzi leżące za Deutzerword Austryackie łodzie. Na d. 22. i 25. przeszły tędy cofaiące się z Bonn Francuzkie dywizye, ku Neuss. — W Deutz niema ieszcze Austryakow, same tylko pikiety stoią za wierzbami nad Renem. Przedwczoray płynął z Bonn przez Ren francuzki statek z żywnością, pod obroną woyskową na dwoch łodziach podzieloną, wiatr gwałtowny, mimo wszelkie usiłowania maytkow, zapędził całen skład przewoźny aż za śrzodek Rzeki ku Wsi Weis-

hofen. Co tylko chłopi tameczni to postrzegli, na tychmiast przybiegli z strzelbą ręczną, kilką wystrzałów rzucili na Francuzow, zabili kilku żołnierzy, i ranili śmiertelnie officera iednego. — Uwiadomiony o takowey napaści generał Bernier, ktoren obozem przy Rothenkirchen na lewey stronie Renu kommenderował, kazał zatoczyć armaty naprzeciw Westhofen; — Statek prowiantowy dla trudney pod wiatr przeprawy, niemogąc uyść zapalił się i od ognia spłonął. — W Westhofendiva dwa wielkie dworce, i wiele mnieyszych domow zgorzało. —

P. S. Od wczoray rana niewidać iuż żadnych austryackich forpocztow z tamtey strony Renu; spodziewamy się, że woysko cesarskie znowu się do kupy ściąga, i nazad cofać się przedsiębierze: — Francuzi, iak słychać, znowu na prawy brzeg Renu zbieraią się.

z Heidelberg, d. 25. Paźdz.

Znaczne posiłki dostaią Francuzi, i czynią przygotowania do nayuporczy wszey obrony w Manheimie; co wszystko zupełną ruinę pięknego tego miasta za sobą ciągnie, zapalili iuż fabrykę stoiącą na drodze de Schwetzingen, i cegielnię na drodze od Heidelbergu ponieważ Austryacy z tey strony szańcowali się.

Kwatera głowna generała Wurmsera trwa dotąd w Seckenheim, milę od Manheimu. Na dniu 18. generał-major de Hotze z trzema batallionami grenadyerow zdobył ow szaniec Nekaru pomiędzy officerami, ktorych Austryacy stracili na tey akcyi, liczą syna iedynaka, generała La Tour i kapitana Simon, de Samuel Giulai. Major Simitsch z korpusu de Michalowitsch ciężko został ranionym. P. de Walsch połkownik z regimentu de Gemmingen raniony wzięty był w niewolą sam generał Wurmser miał pod sobą konia zabitego. — Nie generał Francuski Michaud, lecz generał Andinot dostał się był podowczas w niewolę. Znayduie się w Heidelbergu z swoim adjudantem. — Generała Dufour iuż wymieniono.

z Bruxellii d. 22. Paźdz.

Nie słychać nic o zwołaniu zgromadzeń pierwiastkowych; obawiaią się, aby na nich wzburzenia pomiędzy ludem tuteyszym nienastąpiły. — Przeciągnie się więc zapewne tak długo dopoki Francuska nowa konstytucya czynną być niezacznie.

Wolność druku tak tutay iest teraz sciesniona, że nawet obwieszczenia komedyalne wprzod przez kommendanta approbowane być muszą.

Nadiechał dziś Szwedzki Poseł; przeiezdza przez Paryż do Bazel. — Ma podobno negocyace pokoiu, na stronę rzeszy niemieckiey rospocząć

Dobra duchowne wkrotce sprzedawane być maią.

Odwołano ztąd kommendanta Chapuis Touville, ktoren przez arbitralne swoie postępowanie, i nieludzkość, ściągnął na siebie powszechną nienawiść. —

Podczas uczty w wieczor dnia 11. daney przy obchodzeniu uroczystości przyłączenia Belgium do rzpltey Francuskiey wielkie nieprzyzwoitości zaszły: złupiono stoły, pokradziono obrosy i serwety, z wielu osobami bardzo zle sobie postąpiono; między innemi zelzono agenta narodowego. — Municypalność przepasana troykolorowemi szarfami, nadaremno usiłowała sama, uspokoić zamieszanie wszczęte; zadne przełożenia niepotrafiły wstrzymać niestworną zgraię: pieniądze nawet rozrzucono dla wrocenia spokoyności, lecz i to niepomogło.

Emigranci naszych prowincyi coraz powracaią do swoich siedlisk; od 8. dni tylko rachuią przeszło 100. familii, ktore powrociły.

z Wezel, d. 28. Paźdz.

Opatruią się w Düsseldorf na potęgę w obronę; wycinaią wszystkie chodniki, z drzew robią palisady, mieysca nawet fortecy naprawiaią. Generał Lefevre wziął na siebie obronę całą. Liczba woyska w samym miescie i w około Düsseldorf wynosi do 30,000 ludzi. W koło miasto uformowany iest oboz w poł księżyca, ktorego rog ieden ku Kaiserswerth, drugi zaś ku Himmelgeist rozciąga się. O kilka mil ztąd na tamie Elberfeldskiey w mettnan maią tęgie stanowisko strazy; wyzey po nad drogą ku Mühlheim aż do Urdenbach wszystkie mieysca dobrze są osadzone. W ostatnim mieyscu starli się iuż Francuzi z Austryakami. Wszyscy znaiący się na sztuce woienney, co własnemi oczyma całą pozycyą widzieli, zapewniaią, iż iest bardzo wyborna; z tąd więc trudno będzie Austryakow odzyskać Düsseldorf, chyba że te wszystkie trudne od natury i sztuki usłane przeszkody przemodz, i Francuzow silnie zwalczyć dokażą. Zywności niesą ieszcze zbyt drogie w Düsseldorf Francuzi narzucili na miasto Elberfeld, codzień 2000 racyi siana, i tylez słomy, 400 bochnow chleba, 50 worow owsa, 6 wołow, 3 skopy, 900, podkow,

i 9000 gwozdzi do magazynu w Gerresheim doſtawić.

z Leyden d. 21. Paźdz.

Rząd nasz odebrał donieſienie urzędowe pod d. 10. Lipca, od Gubernatora Przylądku dobrey nadziei; że admirał Angielſki Elphingetone przybył z 6. liniowemi okrętami i 4. fregatami do Wbrzeza Fale, i oddał mu liſt od Stathudera pod datą d. 7. Lutego z Kew, w ktorym daie mu rozkaz przyiąć woyſka Angielſkie tak lądowe iako i morſkie, i poddać im przylądek tak długo dopoki rząd dawny w Hollandyi przywroconym nie zoſtanie: — Lecz adminiſtracya tameczna odrzuciła takowe żądanie; owszem wraz z wszyſtkiemi mieszkańcami przedſięwzięła zoſtać wierną swey oyczyznie, i wszyſtko poświęcić, aby tylko w ręce obce mocarſtwa niedoſtała ſię: — Oczekuiemy z niecierpliwością dalszego ſkutku; niemożemy bowiem wątpić, iżby Anglia, niemiała była ſkłonić Xcia d' Orange do przeſłania takowego liſtu. — Siły Francuzkie nad brzegami de Gujane w Ameryce zwiększone zoſtały przez korpus 1200. ludzi ktore pod konwoiem Francuzkim wylądowało w Cajenne: — Podtymże konwoiem przywieziono ſławnych deputowanych Billauda, i Collot d' Herbois ſkazanych na wypędzenie z kraiu: ieden z nich ma zoſtać w fortecy Cajenne w niewoli; drugi zoſtanie przeprowadzonym na inną wyspę Francuzką.

z Hagi d. 24. Paźdz.

Zgromadzenie centrialne klubow dotąd ieszcze nierozeszło ſię; zmnieyszyło tylko seſlye swoie na dwarazy w tydzień.

Reprezentanci Hollandyi oświadczyli, iż ieżeli ſtany generalne nieukończą rzeczy na dniu 25. Liſtopada względem sposobu zwołania konwencyi narodowey, tedy ią sami, wraz z innemi Prowincyami, ktore z niemi iednego są w tey mierze zdania, zwołaią.

Uchwalono, iż wszyscy urzędnicy, ktorzy oczewiście do utrzymania przeszłego rządu przykładali ſię, i Stathuderowi suppliki na odsadzenie wszyſtkich obywateli patryotow podali, na zawsze z mieyść swych zrzuceni będą.

Dowiaduiemy ſię z Amszterdamu, iż tamże publikowano na dniu 19. proklamacyą, przez ktorą oddano obywatelom do woli noszenie kokardy narodowey; zkąd wielu urzędnikow municypalnych, i innych obywateli iuż ią zrzucili; i nawet chorągiew narodową na ratuszu zawieszoną zdięto.

z Stokholmu, d. 15. Paźdz.

Audyencya miniſtra Francuzkiego P. Rwals na d. 7. iako dniu uroczyſtym narodzin Xiążęcia regenta, była bardzo wspaniała. — Miniſter iechał z wielkim miſtrzem ceremonij w karecie krolewſkiey osmiokonney; ktorą leibgwardya otaczała. Marszałek wielki przyiął go na gorze przy schodach zamku, a wielki szambelan prezentował go krolowi ſiedzącemu na tronie w srzod całego dworu. Po ſkończoney audyencyi, podobnym sposobem zoſtał odprowadzony; żołnierze wszędzie ſtali pod bronią ktorędy przeieżdzał.

z Stokolmu, d. 20. Paźdz.

Przypadek nowy przeiął trwogą dwor i wszyſtkich dobrych patryotow Szwedzkich. Dnia 18 między 7 i 8 w wieczor, rotmiſtrz kawaleryi P. de Netherwood, ktoren w znaczeniu kaprala leibgwardyi ſtał na ſtrazy u krola, dotchnięty zoſtał poſtrzałem w ogrodzie do Drottningholm, ktoren przecież szczęsciem przeszył mu płaszcz od ramienia. Z wielu powodow wierzyć należy, że nie Netherwood miał ſtać ſię tak zbrodniczego kroku ofiarą, bo po wyſtrzeleniu, otoczywszy go trzy nie znaiome osoby, rzuciły go na ziemię, i widząc omyłkę zawołały: — o! przeklęty wyſtrzał — i coprędzey pierzchnęły. — Dwor natychmiaſt ogłoſić kazał publicznie nadgrodę 4000 talerow temu, ktoryby odkrył sprawcę tey zbrodni.

z Paryża, d. 17. Paźdz.

Skutek wczorayszey sekcyi, ktora aż popołnocy trwała, zupełnie przeciwny spodziewaniu Talliena naſtąpił. — Projekt iego był elektorow tuteyszych znieść lub odnowić, Daunou powſtał przeciw temu; odrzucono; i wiekszością głosow uchwalono zoſtało, że elektorowie przez swoie wybory dobrze ſię oyczyznie zaſłuzyli. — Na dniu onegdayszym w deputacyi tayney iak ciekawey dla całey publiczności rownie nic niedokazał Tallien domagał ſię aresztowania wielu członkow konwencyi. — Lanjuinais oparł ſię, i utrzymał. — Oprocz Saladina, i Rovera żaden więcey z deputatow nieieſt aresztowanym.

z Paryża, d. 18. Paźdz.

Na seſſyi onegdayszey deputacyi tayney domagał ſię Tallien aresztowania wielu członkow konwencyi Lanjuinais żywo oparł się iego wnioſkowi; i większością odrzuconym zoſtał. — O seſſyi tey nieuwiadomiono dotąd urzędownie publiczności. — Nazaiutrz dał się ſłyszeć Legendre: „że

członki konwencyi odkryły sobie myśli po przyiacielfku; lecz trzeba, ażeby wypadek tego narażenia wiadome było całey Francyi." Jednakże wyznał że ofkarzenia swoie naprzeciw innym współczłonkom przez sobie miotane, na samym podeyrzeniu, i pozorze nierzeczywiftym czynił. Tak więc seffya odbyła się, bez wyrzucenia piorunu, ktorym czarna chmura grozić się zdała. — Nieuspokoił się iednak Tallien, na dniu 17. wniosł znowu naprzeciw elektorom aby ich znieść lub odnowić: lecz i tu spodziewaniu iego przeciwny fkutek naftąpił. — Daunou powftal przeciw niemu; i owszem konwencya uchwaliła; „ze elektorowie przez swoie dotąd wybory dobrze się oyczyznie zafłuzyli." — Twierdzą, iż Tallien zawziętość powziął ztąd na elektorow, ze go deputowanym ieszcze nieobrali.

Generał Menou przyprowadzony przed deputacyą bespieczeńftwa ogolnego, na zapytanie, dla czego niekazał na d. 5. do Ludu ftrzelać? odpowiedział, ze niegdyś Bailly Maire Paryża za to iż scisle wypełnił rofkazy sobie w podobnym razie dane, nadto surowo ukaranym został za swoie posłuszeństwo; czego pamięć smutna zawsze mu ieft przytomna.

Z Londynu, d. 16. Paźdz.

Codzień prawie od kilku Mięsięcy miewaliśmy wiadomości z Paryża, ktore nas rownie tak rych rychło, iak i przed zaczęciem woyny dochodziły; teraz zaś od 8. dni iuż żadnych niemamy. — Zoftaiemy więc w naywiększey niewiadomości co się ftało z wzburzeniem sekcyow na przeciw konwencyi.

Piszą z Algieru, że pokoy pomiędzy tym kraiem i Ameryką połnocną zawarty został na d. 8. Września; a nazaiutrz konsul nasz odebrał rofkaz wyiechać w miesiąc, rofkaz ten uwazaią iako deklaracyą woyny, tym bardziey, że rozboyniczy ftatek Angielfki, znayduiący się przy wbrzezu schwytanym został, i wszyscy nań będący ludzie na niewolę fkazani.

P. Benjamin Vaughan de Calne w Wittchire, członek teraznieyszego parlamentu, opuścił naszą wyspę z swoią familią, i całym naiątkiem ktoren do 100,000 funt szterl. wynosi; popłynie do Ameryki połnocney; za iego przykładem wielu się wybiera.

Obwieszczenie. Sąd J. K. Mci Miafta Poznań podaie ninieyszym Obwieszczeniem do publiczney wiadomości: Iż Kamienica tu w Poznaniu na wielkiey ulicy pod Nr. 36. ftoiąca, niegdy Sławetn. Jana Fryderika Saupe dziedziczna, urzędownie Zł. polfk. 15000. taxowana, ma bydź publicznie, na terminach do tego wyznaczonych, iako to: dnia 12. Novr. r. t. dnia 12. Januar a. f. a na terminie oftatnim i zawitym dnia 12. Marca f. a. o godzinie 9. przedpołudniowey na Ratuszu tuteyszym, przed J. M. Panem Menzel, Affefforem sądowym i Syndykiem Miafta tego, do tego Dzieła deputowanym, fposobem Licitacyi odprzedana. Na powyższe termina zapozywaią się oraz wszyscy aż dotąd niewiadomi Wierzyciele, pretenfye iakowe do gruntu maiący, ftawienia się, z tą dla nich przyłączoną przeftrogą, iż ktoryby z nich na powyższych terminach, a w szczegolności na oftatnim zawitym, z fwoiemi niepopisywał się do tey Kamienicy pretenfyami, takowy z temiż pretenfyami odciętym zoftanie, i szczegolnie tylko Prawo do Osoby Sukceflorow wspomnionego niegdy Sławet. Saupe oftrzeżone mieć będzie. Dan w Poznaniu. dnia 8. Sierpnia 1795 R.

Sąd J. K. Mci Miafta Przeszpołudniowych.

Publiczny areszt. Gdy względem maiątku nieprzytomnego generała polfkiego, Uro. Hrabiego Jgnacego Działyńfkiego na inftancyą fiskała komory Płockiey Berger, imieniem fkarbu proceff konfiszkacyiny ieft rozpoczęty, więc publiczny areszt na cały iego maiątek pod dniem dzisieyszym ieft nakazany. A przeto zaleca się wszyftkim realnym i osobiftym dłużnikom Uro. Jgnacego Działyńfkiego, ażeby nietylko iemu, ale żadnemu z pełnomocnikow iego nic bynaymniey nie wydawali, owszem o długach swoich niżey podpisaney Regencyi niebawnie wierne doniesienia czynili, tudziesz miane w ręku pieniądze i ruchomości, z zachowaniem sobie do nich swoich pretensyi, do fkładu tuteyszego oddawali, albo byli pewnemi, że ieżeli mimo ninieysze zalecenie przerzeczonemu Uro. Działyńfkiemu directe albo indirecte cokolwiek wypłacą albo wydadzą, takowe wypłacenie lub wydanie za nie uiszczone poczytane, i przez fkarb powtornie od nich wybrane, w przypadku zaś zamilczenia lub zatrzymania takowych pieniędzy i rzeczy, posiadacz onych, procz tego ieszcze od wszelkiego do nich mianego zaftawniczego lub innego prawa odsądzony będzie. w Toruniu dnia 22. Września roku 1795.

Krolewfka Południowo-Prufka Regencya.